

UNIVERS INGINERESC

BILUNAR DE OPINIE ȘI INFORMARE Director fondator: Mihai Mihăiță Anul XXXVI Nr. 23 (837) 1 – 15 decembrie 2025

„Norocul e prea puțin și lumea prea multă.”
(I.L. Caragiale)

Rezultatele economice din 2025, premisa unor noi performanțe

Lecțiile pe care viața ni le oferă permanent aduc deseori în prim-plan posibilitatea de a se evita simplificările, etichetările, emoțiile inutile atunci când se desfășoară analize atât macro, cât și micro-economice de actualitate. Astfel, se reconfirmă realitatea potrivit căreia situațiile examinate sunt mult mai complexe, mai contradictorii decât le indică aparențele. Nevoia de nuanțe este mai acută ca oricând, în special în vremuri dificile precum cele pe care le parcurgem în prezent.

Ne referim la asemenea caracteristici ale zilelor finalului de an bazându-ne pe clasamentele elaborate de prestigioase instituții și de mass-media sub forma clasicelelor topuri ale firmelor, mai ales ale celor care vizează întreaga economie națională. Precizăm că avem în vedere exclusiv topurile întemeiate pe criterii obiective, pe rezultate omologate, perfect verificabile. În acest sens, un exemplu concludent prezintă topul care include primele zece companii cu cele mai mari valori de piață confirmate înainte de toate la bursă. Ceea ce atrage atenția este faptul că aceste companii cumulează o valoare de 36 de miliarde de euro, ceea ce marchează o creștere față de 2024 cu 14 procente. Un spor aproape identic au înregistrat și primele 100 de firme incluse în clasamentul stabilit după același criteriu, respectiv, valoarea de piață.

Jurnal de bord

Este adevărat, când luăm în calcul dinamica PIB, ritmurile de creștere consemnate de la începutul anului sunt foarte modeste, dar avem, totuși, sporuri demne de luat în seamă, dacă le comparăm cu media pe Uniunea Europeană.

Firește, în demersurile analitice referitoare la stadiul actual și la perspectivele economiei noastre naționale nu ne putem limita la ritmul creșterii economice, însă dispunem, în acest mod, de un reper esențial în aprecierea corectă a situației în care ne aflăm, în primul rând, la dimensiunea și la contribuția lumii afacerilor din România la progresul întregii noastre societăți. Bunăoară, în topul menționat la începutul acestui comentariu sunt incluse cele mai mari trei companii din domeniul energiei, primele trei bănci, două companii din sfera IT&C și două din zona comerțului cu amănuntul. Potențialul acestora este, astfel, de natură a oferi șansa unor ritmuri de creștere și de dezvoltare substanțiale pe termen mediu și lung, dat fiind faptul că asigură resursele necesare și eficiența întregului lanț de aprovizionare, producție și

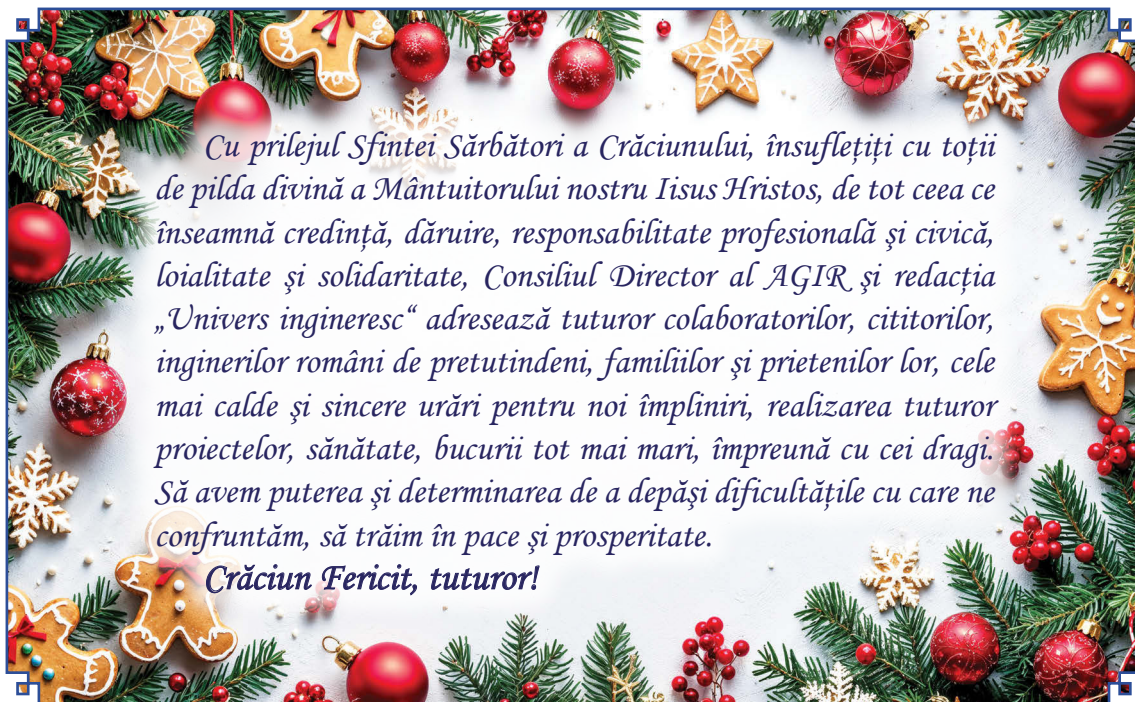

Credit foto: www.freepik.com

desfacere, precum și deschiderea strict necesară spre adaptarea realității a ofertei la cererea solvabilă. Este un factor esențial în menținerea și consolidarea rezilienței întregii noastre economii naționale. Apoi, faptul că aceste companii sunt listate la bursă atestă maturitatea pieței de capital.

Chiar și în condițiile dificile din prezent și din viitorul previzibil, funcționarea entităților creatoare de valoare adăugată sub potențialul existent la scară macro atestă și efectele acțiunii unui factor obiectiv fundamental care trebuie și poate să asigure – odată cu un ritm de creștere mai consistent – o dezvoltare economică pe măsură. Este unul dintre principalele argumente care pledează în favoarea anticipațiilor referitoare nu numai la evitarea recesiunii, ci și la depășirea fazei de cvasistagnare, cel puțin, pentru anul viitor.

În acest context, este încurajator faptul că în procesul de elaborare a proiectelor de buget pentru 2026 în centrul strategiilor fiscale se află conceptul de relansare economică. Însuși măsurile corective, unele deosebit de dureroase, constituie premisa obligatorie a mult așteptatei și posibilei relansări despre care se vorbește atât de mult, întrucât o economie sănătoasă reprezintă cel mai fertil teren pentru un real progres în toate domeniile de activitate. Pentru atingerea acestui deziderat sunt vizate atât adaptarea actelor decizionale, a acțiunilor practice la realitățile în continuă mișcare, cât și fructificarea oportunităților generate tocmai de potențialul uman și material de care dispune societatea noastră, în ansamblu. (T.B.) ■

Cu prilejul Sfintei Sărbători a Crăciunului, însuflețiți cu toții de pilda divină a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, de tot ceea ce înseamnă credință, dăruire, responsabilitate profesională și civică, loialitate și solidaritate, Consiliul Director al AGIR și redacția „Univers ingineresc” adresează tuturor colaboratorilor, cititorilor, inginerilor români de pretutindeni, familiilor și prietenilor lor, cele mai calde și sincere urări pentru noi împliniri, realizarea tuturor proiectelor, sănătate, bucurii tot mai mari, împreună cu cei dragi. Să avem puterea și determinarea de a depăși dificultățile cu care ne confruntăm, să trăim în pace și prosperitate.

Crăciun Fericit, tuturor!

Crăciun 2025 – colind pentru colegi și prieteni

*Steaua strălucește-n zare,
Veste bună azi răsare;
S-a născut din cer Hristos,
Prunc divin și luminos.*

*Fiecare om din lume
Poartă-n suflet al Lui nume,
Că, din har și din iubire
El ne-aduce mântuire.*

*Magii vin cu bucurie.
Aur, smirnă și tămâie,
Îl slăvesc pe Împărat,
Pruncul sfânt, nevinovat.*

*Sărbătoare de lumină
Peste lume-a fost să vină;
Inginerii-n cor frumos
Aduc slavă lui Hristos,
Laudă și ocrotesc
Neamul nostru românesc.*

*Și cum daruri au adus,
Se închină lui Iisus;
Toată omenirea cântă
Cu Iisus și Maica Sfântă.*

Viorel Martin

Credit foto: www.freepik.com

Aproape 700 000 de întreprinderi pe harta economico-socială a țării

Este cunoscut că datele statistice se colectează și se sintetizează într-un proces relativ îndelungat. Astfel, acum, la finalul lui 2025, s-au definitivat mai multe date de interes major referitoare la anul precedent. În anul 2024, numărul total de întreprinderi a fost de 693 447, în creștere cu 2,1% față de anul anterior, potrivit informațiilor publicate de Institutul Național de Statistică (INS). La sfârșitul anului trecut, sectorul *serviciilor de piață* însuma mai mult de jumătate (53,3%) din numărul total de întreprinderi, respectiv 368 633, 26,1% din total (181 020) aveau ca obiect de activitate *comerțul*, 11,5% (80 006 firme) activau în sectorul *construcțiilor*, iar sectorul *industrie* însuma 62 789 întreprinderi, respectiv 9,1% din totalul întreprinderilor din domeniul economic (industrie, construcții, comerț și servicii de piață).

Datele INS relevă, totodată, că numărul mediu de salariați a scăzut cu 2% față de anul 2023, la 4 154 356 persoane. Întreprinderile din sectorul *servicii de piață* au deținut cea mai mare pondere la acest capitol (39,5%), respectiv 1 642 399 angajați, urmate de cele din *industrie* (28,7%), respectiv 1 193 471 salariați, *comerț* – 854 255 salariați și *construcții* – 464 231. Mărimea medie a unei întreprinderi din *industrie* a fost de circa 19 salariați, în timp ce în *servicii* a fost de circa 4 salariați.

Structura investițiilor brute în cadrul sectoarelor de activitate economică se prezintă astfel: *servicii de piață* 38,2%, *industrie* 30,3%, *construcții* 18,8%, *comerț* 12,7%.

Valoarea adăugată brută a fost obținută în 2024, în proporție de 38,4% în *servicii de piață*, 29,1% în *industrie*, 20,6% în *comerț* și 11,9% în *construcții*. ■

Eveniment editorial

O punte între inginerie și economie: studiul de caz S.C. ASTRA VAGOANE CĂLĂTORI ARAD S.A.

Zilele acestea a apărut în Editura AGIR, în condiții grafice de excepție, cu o copertă deosebit de inspirată, consistentul volum intitulat „**Industria românească și mobilitatea (inter)urbană. Studiu de caz S.C. ASTRA VAGOANE CĂLĂTORI ARAD S.A.**”. Inițiativa de a se elabora acest studiu aparține prof. univ. as. dr. ing. EUR ING DHC **Mihai MIHĂIȚĂ**, președintele AGIR, președinte de onoare al ASTR, cunoscut și apreciat și pentru stimularea investigațiilor științifice referitoare la trecutul, prezentul și viitorul ingineriei, cu precădere în sfera industriei românești. Întreprinderea arădeană funcționează neîntrerupt de 134 de ani. Cel puțin trei elemente din respectivul titlu sunt de natură a trezi interesul unor largi categorii de cititori. Avem în vedere sintagma „**industria românească**”, temă controversată în special între extreme, apoi „**mobilitate (inter)urbană**”, preocupare existențială legată mai ales de transportul în comun și denumirea unei „**entități industriale**” de multă vreme familiară în țară și peste hotare.

Un demers demn de toată atenția și de aprecieri pe măsură

Nu mai puțin incitante sunt pe copertă numele autorilor. **Nicolae Bud** este cunoscut deopotrivă ca un prodigios autor de studii în domeniul mineritului și ca un exponent al interesului public slujit în special în calitatea sa de deputat în trei legislaturi postdecembriste, deținător al titlurilor științifice de doctor în inginerie și de doctor în economie. La rândul său, **Teodor Brateș** este doctor în economie, veteran al presei tipărite și audiovizuale, cunoscut în special din prestația sa în calitate de coordonator, în celebrul Studio 4 al TVR, al primei televiziunii din lume, precum și prin studiile științifice postdecembriste. Ambii autori au fost distinși cu premii ale Academiei Române, fiecare pentru valoroase lucrări în domeniile lor de specialitate.

Mișcarea înseamnă, pur și simplu, viață

Am redat un subtitlu din partea introductivă a cărții, deoarece tema mobilității

(inter)urbane este abordată de autori din cele mai diverse unghiuri de-a lungul întregului lor demers științifico-istorico-publicistic. Sigur, nu au pășit pe terenuri teoretice și practice înțelinite. Probitatea autorilor este relevată și prin citarea unor prestigioși specialiști în domeniile tratate, înainte de toate, prof. univ. dr. ing. **Șerban Raicu**, dar mai ales prin trimiteri la documente ale unor foruri internaționale, precum Organizația Națiunilor Unite, europene, prin directive ale autorităților de la Bruxelles (și, evident, naționale, adică reglementările în materie de transporturi, de mediu, de protecție a călătorilor, de funcționare, de finanțare, de organizare instituțională și de gestionare administrativ-teritorială).

Mișcarea, respectiv mobilitatea (inter)urbană este examinată în lucrare, înainte de toate, prin delimitarea clară a intereselor dezirabile (la nivel individual, familial, comunitar) de interesele reprobabile (cele ale grupurilor care au profitat și profită de „fisurile” intervenite în structurile statului). Nu este vorba aici numai despre etica în afaceri, ci și despre gestiunea corectă publică și privată, despre corecta alocare și folosire a resurselor, inevitabil, limitate. De aici, sublinierea în lucrare a importanței deosebite a unor prioritizări și secvențialități raționale în acțiunile practice de soluționare a unor cerințe vitale din prezent și din viitorul previzibil. De altfel, prezentarea de soluții care au dat rezultate pozitive atestă posibilitățile reale de depășire a numeroaselor dificultăți în

materie de transport în comun, temă care se află permanent pe agenda interesului public.

„Studiile de caz” sau picături care formează oceanul

Redăm și acest titlu din „*Expunerea de motive*” a autorilor, deoarece constituie și esența unei demonstrații vii a ceea ce înseamnă abordările multi, intra, pluri și pandisciplinare. Aparent, o astfel de opțiune conceptuală a autorilor ar duce, inevitabil, doar la descrierea „suprafeței” unor procese și fenomene complexe, la o înșiruire de simple enunțuri, însă, în esență, cartea se constituie ea însăși într-o serie de conexiuni de fond, ca premise ale unor acte decizionale eficiente. Nu-și propune mai mult, iar în „interiorul” fiecărui element abordat se evită, cu măiestrie profesională, simplificările, abordările unidimensionale, fixismul, în favoarea unor viziuni globale, a factorilor interdependenți. Nu este numai o chestiune de metodologie (deși nici acest domeniu nu este neglijat în carte), ci mai ales o probă de tratare de pe poziții exclusiv științifice a unor teme caracteristice preocupărilor de zi cu zi ale populației țării.

Poate că nimic nu este mai elocvent din acest punct de vedere decât chiar „studiu de caz” în centrul căruia se află întreprinderea arădeană. Când este vorba despre o întreprindere cu o activitate neîntreruptă atât de îndelungată, apare posibilitatea (transformată de autori în realitate), de desfășurare a unor analize specifice operei monografice (în bunele tradiții ale școlii lui Dimitrie Gusti), care depășește cu mult spațiul istoric examinat. Se proiectează o lumină puternică asupra unor segmente ale trecutului aflate, fie și numai parțial, într-o ceață densă.

Mândria de sine și răspunderea față de ceilalți

Am recurs, și de această dată, la titlul unui capitol al cărții, respectiv la epilogul acesteia. În carte sunt menționați numeroși concetățeni a căror activitate a fost și este legată de succesele remarcabile ale întreprinderii arădene, dar – pe bună dreptate – numele care revine cel mai des este cel al președintelui Grupului de firme ASTRA, **Valer Blidar**. Dacă este să conturăm un portret al capitalistului, al întreprinzătorului, al managerului român autentic, atunci – cu siguranță – trebuie să îl aducem în prim-plan pe Valer Blidar. Faptul este confirmat și de majoritatea Topurilor publicate în ultimele două decenii, numele său fiind mereu prezent cu date biografice esențiale și cu descrieri pertinente ale performanțelor cu care s-a remarcat și se remarcă.

În aproape toate capitolele lucrării la care ne referim sunt inserate fragmente din memoriile lui Valer Blidar intitulate „*M-am născut a doua oară*”. Memorialistul a făcut astfel trimitere directă, fără echivoc, la modul în care Revoluția Română din Decembrie 1989 i-a „croit” destinul. În cartea sa de amintiri, scrisă cu talent, cu umor fin, dar și cu evaluări tăioase la adresa profiturilor tranziției sunt înfățișate pe larg momente esențiale din cariera proprie de capitalist, cu accent pe momentul privatizării SC ASTRA VAGOANE CĂLĂTORI ARAD și cu urmările acesteia. Ni se dezvăluie, astfel, în toate dimensiunile și importanța lui un impresionant drum spre succese remarcabile. Astfel, „studiu de caz”, integrat organic în istoria industriei, a economiei românești, relevă deosebit de convingător deplina valabilitate a vechiului proverb „*omul sfîrșește locul*”.

O lucrare științifico-istorico-publicistică de amploarea și calitatea celei elaborate de Nicolae Bud și Teodor Brateș merită din plin să fie citită și chiar studiată, deoarece restabilește adevăruri esențiale și situează corect, în timp și spațiu, evoluția unei mari întreprinderi industriale românești, care și-a onorat renumele în special prin modul exemplar în care a slujit și slujește interesul public.

Mihai Săndoiu
Director general Finmedia

România, primul pas spre aderarea la Agenția Internațională pentru Energie (IEA)

În cadrul întâlnirii ministrului Bogdan Ivan cu Fatih Birol, directorul executiv al Agenției Internaționale pentru Energie (IEA), care s-a desfășurat în a doua jumătate

Credit foto: energie.gov.ro

a lunii noiembrie a.c., România a fost invitată să adere la cea mai importantă organizație globală în domeniul energiei, a anunțat Ministerul Energiei, într-un comunicat.

„Recunoaștere uriașă pentru România: în cadrul întâlnirii, Fatih Birol și boardul IEA mi-au transmis susținerea lor totală pentru aderarea la IEA, organizația care re-

unește peste 40 de state și fixează direcțiile energetice strategice la nivel global. Comunitatea statelor-campioni energetici a înțeles un lucru clar: România își va dezvolta un mix energetic puternic, prin proiectele pe care le implementăm în nuclear, eolian, hidro, solar și în proiectul Neptun Deep din Marea Neagră”, a declarat Bogdan Ivan.

Fatih Birol a reamintit că hidroenergia este gigantul uitat al electricității, producând 14% din energia lumii – mai mult decât nuclearul și cât energia eoliană și cea solară la un loc. Odată cu creșterea consumului global și extinderea centrelor de date, hidroenergia va deveni și mai importantă.

„Pentru România, concluzia e simplă: Trebuie să finalizăm proiectele energetice începute – în hidro, nuclear, eolian, gaz și infrastructură – ca să ne întărim poziția regională. Suntem pe drumul corect. Cu parteneri puternici. Cu rezultate. Cu încredere!”, a conchis Bogdan Ivan. ■

Eurostat: Cheltuielile pentru cercetare-dezvoltare au depășit, anul trecut, în UE, 403 miliarde de euro

Datele publicate de Oficiul European pentru Statistică (Eurostat) relevă că, în 2024, UE a alocat 403,1 miliarde de euro pentru cercetare și dezvoltare (R&D), cu 3,6% mai mult decât în anul precedent (389,2 miliarde de euro) și cu 62,2% mai mult decât în 2014 (248,6 miliarde de euro). Sectorul întreprinderilor a continuat să aibă cea mai ridicată pondere a cheltuielilor R&D. Anul trecut, această pondere a reprezentat 66,5% din cheltuielile UE cu cercetarea și dezvoltarea, totalizând 268,1 miliarde de euro. Este urmat de sectorul învățământului superior (86,1 miliarde de euro, 21,4%), sectorul guvernamental (43,5 miliarde de euro, 10,8%) și sectorul privat non-profit (5,4 miliarde de euro, 1,3%). În interva-

lul 2014 – 2024, intensitatea R&D (definită drept cheltuielile R&D exprimate ca procente din PIB) a crescut în 19 state membre ale UE, cele mai semnificative sporuri fiind în Belgia (1 pp), Grecia (0,7 pp), Estonia și Croația (fiecare cu 0,6 pp). Anul trecut, 6 state membre ale UE au raportat o intensitate a R&D egală sau mai mare de 3% (ținta stabilită de Consiliul European pentru UE): Suedia (3,6%), Belgia (3,4%), Austria (3,3%), Finlanda (3,2%), Germania (3,1%) și Danemarca (3%). În contrast, cinci țări membre ale UE au raportat o intensitate R&D sub sau egală cu 1%: România și Malta (fiecare cu 0,5%), Cipru (0,7%), Bulgaria (0,8%), Letonia (0,9%), Slovacia și Luxemburg (fiecare cu 1%). ■

Opiniile publicate în *Univers ingineresc* aparțin autorilor și nu reprezintă punctele de vedere ale AGIR și/sau ale redacției. Potrivit legii, responsabilitatea pentru conținutul articolelor aparține autorilor sau sursei citate.

Singurul Centru de Cercetare și Dezvoltare a Tehnologiilor de Lucru sub Tensiune și Intervenție Rapidă în SEN, inaugurat la Sibiu

Compania Națională de Transport al Energiei Electrice Transelectrica SA a inaugurat, la Sibiu, *Centrul de Cercetare și Dezvoltare a Tehnologiilor de Lucru sub Tensiune (LST) și Intervenție Rapidă în SEN*, ultima componentă a unei ample investiții inițiate în 2017 și derulată în două etape. Astfel, cea de-a doua etapă completează dezvoltarea Centrului de Excelență „Stelian Alexandru Gal” de la Sibiu care include atât Poligonul de Lucru sub Tensiune, finalizat în 2021, cât și noua infrastructură dedicată cercetării, testării și instruirii. Este singura facilitate de acest tip din țară și devine un spațiu de pregătire pentru specialiștii din întreg Sistemul Electroenergetic Național.

Potrivit unui comunicat al Transelectrica, lucrările pentru această etapă au început în 2020 și au avut o valoare de 6,3 milioane lei.

Conform reprezentanților Transelectrica, investiția își propune să devină în scurt timp o referință în domeniu pentru creșterea performanțelor profesionale și a competențelor specialiștilor din domeniul energetic. Astfel, noua facilitate oferă condițiile necesare pentru instruirea practică în mediu controlat, fără tensiune, unde pot fi simulate situațiile reale de operare. Infrastructura a fost gândită pentru formarea periodică a personalului tehnic al Transelectrica și pentru instruirea altor specialiști din țară

sau din străinătate. Proiectarea și utilizarea acestor facilități urmăresc îmbunătățirea siguranței în exploatare, extinderea duratei de viață a echipamentelor și reducerea timpilor de indisponibilitate, obiective esențiale pentru rețeaua națională de transport al energiei electrice, obiective integrate în strategia de modernizare și dezvoltare a activelor companiei. Totodată, unul dintre obiectivele principale ale Centrului este, pe lângă instruirea profesională, și consultanța de specialitate în domeniul Lucrului sub Tensiune (LST).

Centrul sprijină activitățile curente ale Transelectrica de formare profesională, de promovare și implementare a tehnologiilor noi în rețea, de elaborare a normelor tehnice, rapoartelor, a metodologiilor de lucru. În cadrul acestei facilități de perfecționare profesională se pregătesc periodic operatorii din Rețeaua Electrică de Transport și formatorii acestora, pentru a rămâne aliniați la tehnologiile noi introduse în instalațiile SEN.

Baza materială a Centrului de Excelență „Stelian Alexandru Gal” de la Sibiu reunește poligoane de antrenament pentru liniile electrice aeriene de diferite niveluri de tensiune, poligoane de stații și transformatoare, precum și clădirea destinată instruirii, dotată cu ateliere și laboratoare de inspecții multispectrale și de testare a pro-

iectelor-pilot. Această infrastructură permite replicarea situațiilor reale de operare și dezvoltarea competențelor necesare pentru intervenții sigure și eficiente.

„Asigurarea mentenanței Rețelei Electrice de Transport și adoptarea celor mai eficiente tehnici de realizare a acestora reprezintă o preocupare strategică a CNTEE

Credit foto: Facebook/Transelectrica

Transelectrica SA. Exigențele actuale privind calitatea și continuitatea livrării de energie electrică, implicațiile economice și obligațiile europene impun utilizarea unor tehnologii noi cu eficiență sporită pentru activitățile de transport și distribuție din domeniul energetic. Astfel, Compania se concentrează pe consolidarea capabilităților de Lucru Sub Tensiune (LST), utilizând facilitățile Centrului de Excelență LST și linii de la Sibiu, și echipele de intervenție rapidă în SEN”, se menționează în comunicat.

Prima etapă a proiectului, finalizată în 2021, a vizat Poligonul LST, o investiție de 5,7 milioane de lei din fonduri proprii, care pune la dispoziție facilități pentru exersarea lucrărilor în stații și pe linii aeriene. Prin continuarea și completarea acestui demers, centrul inaugurat în aceste zile își consolidează rolul de nucleu de competență în domeniul LST.

Viziunea Centrului de la Sibiu este consolidarea rolului său ca punct de referință în domeniul LST, capabil să ofere pregătire adaptată nevoilor operatorilor, la standarde ridicate de calitate. Aflată în coordonarea Departamentului de Excelență în Energetică din cadrul Transelectrica, până acum, echipa de specialiști ai Centrului a derulat programe de instruire și perfecționare, a demonstrat tehnologii noi, a oferit consultanță, a participat la proiecte de mentenanță, a coordonat introducerea tehnologiilor LST în RET, a actualizat norme interne și a contribuit la soluții tehnice pentru remedierea avariilor, cu aplicarea metodelor LST.

„Prin finalizarea Centrului de Cercetare și Dezvoltare a Tehnologiilor de Lucru sub Tensiune și Intervenție Rapidă în SEN, Transelectrica întărește structura de pregătire profesională din SEN și sprijină dezvoltarea competențelor esențiale pentru funcționarea în siguranță a infrastructurii energetice naționale”, se subliniază în comunicat. ■

MDLPA: „România își consolidează poziția pe harta mondială a cercetării și inovării”

Zilele trecute, a avut loc evenimentul care a marcat începerea lucrărilor pentru construirea și dotarea Centrului pentru Optică de Mare Putere din Măgurele (județul Ilfov), în prezența ministrului dezvoltării, Cseke Attila, și a E.S. Katae Takashi, ambasadorul Japoniei la București. „Marcăm acum un pas semnificativ pentru dezvoltarea cercetării și tehnologiei de vârf din România. Proiectul dezvoltat la Măgurele reprezintă nu doar o investiție în infrastructură, ci și un angajament ferm pentru viitorul cercetării științifice și inovării din țara noastră, din Europa și din lume”, a transmis ministrul Cseke Attila.

Potrivit unui comunicat al Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA), beneficiarul investiției este Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”, iar Guvernul României, prin MDLPA, finanțează investiția cu o valoare de peste 190 milioane de lei.

Centrul de Optică de Mare Putere va asigura optica necesară pentru funcționarea neîntreruptă și eficientă economic a infrastructurii de cercetare Extreme Light Infrastructure – Nuclear Physics (ELI-NP), cu cea mai mare putere din lume, în regim de centru de cercetare pentru utilizatori. Disponibilitatea de oglinzi fabricate local, cu costuri și durată de producție reduse, va permite mărirea numărului și potențialului științific și aplicativ al experimentelor posibile la ELI-NP.

„România deține cel mai puternic sistem laser din lume. Astfel a apărut necesitatea unui centru care să furnizeze optică de mare putere și să dezvolte tehnologia necesară pentru a eficientiza operarea din punct de vedere economic și să permită efectuarea

de experimente pentru a lărgi frontiera cunoașterii”, a declarat Cseke Attila.

Noul centru, dotat cu tehnologii de ultimă generație, va permite fabricarea și repararea componentelor optice de mari dimensiuni, esențiale pentru utilizarea laserelor de mare putere și va consolida rolul României pe harta mondială a cercetării. „Astfel, vom sprijini funcționarea eficientă a infrastructurii Centrului de cercetare ELI-NP și vom crea noi oportunități pe piața internațională”, a subliniat ministrul Dezvoltării. Acesta a adăugat că Japonia, SUA și Franța sunt, în acest moment, singurele țări din lume cu o astfel de capacitate, cu doar patru centre funcționale momentan.

În cadrul Centrului pentru Optică de Mare Putere, se vor desfășura operațiuni de micro mecanică și finisaj nanometric pentru

Credit foto: Facebook/MDLPA

componente optice de dimensiuni medii și mari, iar procesele tehnologice cuprind etape de șlefuire fină cu ajutorul emulsiei combinate apă-nisip, în circuit închis, inspecție cu ajutorul interferometriei și etapa finală de depunere a stratului de finisaj. După parcurgerea acestor etape, elementul optic va fi asamblat și inspectat în cadrul spațiilor dedicate.

Crearea acestui centru se face în strânsă colaborare cu doi parteneri importanți din

Japonia, Okamoto Optics și Universitatea din Osaka, ambii parteneri jucând un rol important pe plan mondial în domeniul opticii de mare putere și al laserelor de mare putere.

Totodată, infrastructura centrului, care va fi dezvoltată și dedicată pentru realizarea de componente optice de mari dimensiuni, va fi compatibilă cu realizarea unor compo-

nente optice de dimensiuni și caracteristici uzuale, având, astfel, deschidere și pentru o piață mai largă de consum.

Finanțarea investiției a fost aprobată de Guvern în mandatul anterior al actualului ministru al Dezvoltării și va fi asigurată de minister, prin Compania Națională de Investiții (CNI). ■

Stimați colegi, nu uitați de plata cotizației!

Cotizația de membru al AGIR pentru anul 2026

Conform Statutului, persoanele care nu au achitat cotizația timp de doi ani consecutivi își pierd calitatea de membru al AGIR. Nivelul cotizației pentru anul 2026 este:

- 50 lei înscrierea unui nou membru (include și legitimație nouă);
- 150 lei cotizația anuală (studenții din anii III și IV nu plătesc cotizație);
- 100 lei cotizația anuală pentru pensionari;
- legitimație – 15 lei (dacă aveți deja legitimație tip card, nu mai este nevoie să o schimbați).

♦ Membrii AGIR cu domiciliul în străinătate:

- 25 euro taxa de înscriere;
- 75 euro cotizația anuală.

♦ Membrii colectivi

- 500 lei taxa de înscriere;
- 1000 lei cotizația anuală.

♦ Membrii susținători: minimum 2000 lei.

♦ Taxa EurIng: 350 euro.

♦ Membrii SETEC (Societatea

Expertilor Tehnici Extrajudiciari și Consultanți): 100 lei.

Plata taxelor se poate efectua astfel:

1. Online, prin contul de membru <https://www.agir.ro/contul-meu-membru.html> (Puteți urma pașii – https://www.agir.ro/stiri/plata-online-a-taxelor-si-cotizatiilor-agir_674.html)

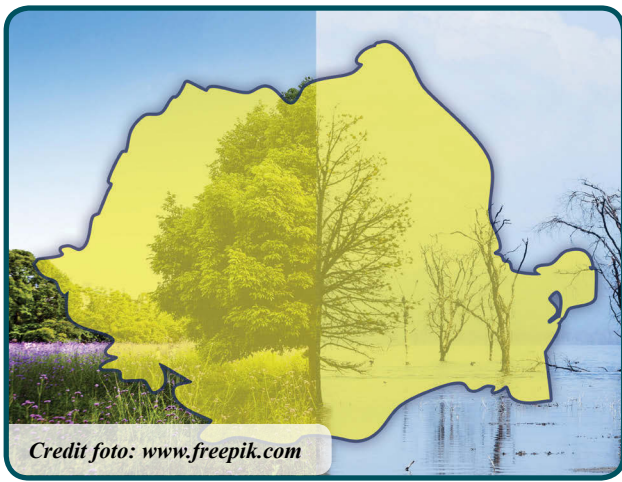
2. CONT LEI: RO35 BTRL 0410 1205 W359 08XX, Banca Transilvania, Agenția Piața Amzei

CONT LEI: RO55 BRMA 0580 0580 0070 0000, EximBank, Agenția Piața Amzei

CONT EURO: RO95 BTRL EUR CRT00W3590801, Banca Transilvania, Agenția Piața Amzei

*La plata prin bancă se specifică numele și numărul legitimației, dacă acesta se cunoaște.

3. La sediul AGIR sau la conducerea sucursalei de care aparține membrul.

Credit foto: www.freepik.com

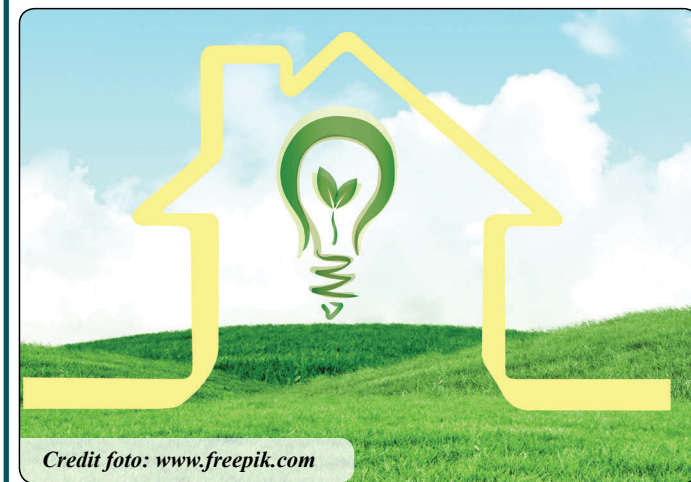
Proiectul Planului Național pentru Climă, demers major pentru progres economic sustenabil, pentru îmbunătățirea calității vieții

Credit foto: www.freepik.com

După cum am mai informat, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) a elaborat proiectul **Planului Național Social pentru Climă (PNSC)** – cu o alocare de aproximativ 6 miliarde de euro, fonduri nerambursabile –, document care urmărește reducerea impactului social al ETS2 (Sistemul european de comercializare a certificatelor de emisii, n.r.) prin măsuri cu impact de durată în domenii precum eficiența energetică, decarbonizarea clădirilor, dezvoltarea transportului public accesibil, promovarea vehiculelor verzi și sprijinul direct pentru venit, complementare cu politicile și programele naționale în domeniul energiei și schimbărilor climatice.

Pentru a beneficia de finanțare europeană prin Fondul Social pentru Climă (FSC), statele membre ale UE trebuie să elaboreze și să transmită Comisiei Europene un *Plan Social pentru Climă pentru perioada 2026 – 2032*, care detaliază investițiile și alte măsuri propuse, în conformitate cu reglementările comunitare. FSC finanțează programe concrete cu impact de durată, cu condiția ca acestea să vizeze în principal gospodăriile vulnerabile, microîntreprinderile vulnerabile sau utilizatorii de transport vulnerabili, concentrându-se pe trei domenii de intervenții: eficiență energetică și decarbonizarea clădirilor; mobilitate/ transport cu emisii scăzute; măsuri de sprijin direct pentru venit.

Credit foto: www.freepik.com

Planul elaborat de România include două componente principale cu alocări echilibrate: *Componenta 1* – Clădiri; *Componenta 2* – Transport. Totodată, pentru a aborda în mod concret gospodăriile potențial afectate de ETS2, care se încălzesc cu combustibili fosili, România va acorda *Sprijin Direct pentru Venit* în cadrul *Componentei 3*. Prezentăm, în cele ce urmează, principalele elemente incluse în PNSC.

Evaluarea realistă, punct de plecare pentru elaborarea de programe și proiecte

PNSC identifică drept grupuri-țintă gospodăriile vulnerabile, utilizatorii de transport vulnerabili și microîntreprinderile vulnerabile; intervențiile urmăresc menținerea accesului la servicii esențiale și atenuarea creșterii costurilor la energie și transport. În estimarea impactului sunt utilizați indicatori privind veniturile gospodăriilor, cheltuielile energetice și condițiile locuirii, respectiv accesibilitatea și disponibilitatea transportului. Pentru estimarea impactului ETS2 a fost utilizată o abordare de micromodelare, analizându-se modificările prețurilor combustibililor fosili, cheltuielile cu energia și accesibilitatea alternativelor cu emisii reduse. Analiza a examinat, de asemenea, distribuția sărăciei în materie de energie și transport în funcție de grupele de venituri, tipurile de gospodării, caracteristicile locuințelor și regiunile geografice pentru a identifica persoanele cele mai afectate.

Constatările indică:

- **Clădiri/energie:** la un preț al carbonului de 60 euro/tCO₂, vulnerabilitatea crește de la 5,9% la 9,8% dintre gospodării (8,1% din populație).

În practică, majoritatea gospodăriilor și persoanelor

identificate ca fiind vulnerabile la sărăcie energetică și deosebit de vulnerabile la introducerea ETS2 sunt deja vulnerabile înainte de introducerea ETS2. În ceea ce privește distribuția geografică, rezultatele bazate pe datele UE arată că regiunea Vest deține cea mai mare proporție de gospodării cu o pondere ridicată a cheltuielilor cu energia în venit, de 25,7%, și cel mai mare procentaj de gospodării care cheltuiesc mai mult de 10% din venitul lor pe energie, de 40%.

Pentru gospodăria medie din România, impactul ETS2 la prețuri de 30 – 60 euro/tCO₂ se situează la aproximativ 50 – 100 euro/an pentru gospodăriile care utilizează combustibili fosili. La un preț ETS2 de 60 euro/tCO₂, se estimează că gospodăriile din România din decilul cu cel mai mic venit vor cheltui 1,8% din cheltuielile lor totale pentru costurile ETS2, în timp ce decilul cu al zecelea venit va cheltui 0,9%. Rezultatele arată că ponderea gospodăriilor cu cele mai mari riscuri de a fi afectate de sărăcie energetică variază în prezent între 8% și 18% din gospodării, pe baza diferiților indicatori, corespunzând între 0,6 milioane și 1,36 milioane de gospodării. Populația aflată în sărăcie energetică, în special cea care se bazează pe sisteme inefficiente de încălzire cu lemne, poate fi, de asemenea, afectată de punerea în aplicare a ETS2.

- **Transport:** vulnerabilitatea generală rămâne stabilă la circa 6,9% dintre gospodării, dar cu riscuri ridicate în zonele rurale cu acces redus la transport public.

Potrivit autorilor documentului, vulnerabilitatea transportului nu ar trebui să se agraveze în urma introducerii ETS2; valorile modelate arată că 6,9% din gospodării și 10% din persoane sunt vulnerabile înainte de introducerea ETS2, aceeași valoare pentru un preț al CO₂ de 60 euro/tCO₂. Vulnerabilitatea la transport afectează mai ales gospodăriile din zonele rurale și regiunile cu opțiuni limitate de transport public. Totodată, cheltuielile de transport cresc în principal pentru decilele cu venituri medii și mari, cu cele mai mari creșteri absolute și proporționale pentru persoanele cu cele mai mari venituri, care sunt mai susceptibile de a utiliza transportul public și privat.

- **Microîntreprinderi:** aproximativ 10% dintre acestea, în special în sectoarele energointensive, vor înregistra creșteri semnificative de costuri.

În ceea ce privește microîntreprinderile, cele din sectoare mari consumatoare de energie sunt expuse unui risc sporit din cauza creșterii costurilor cu energia și transportul, în special în regiunile care se confruntă deja cu rate ridicate ale șomerului în afaceri. Sectorul serviciilor reprezintă 78% din totalul microîntreprinderilor din România. Aproximativ 10,2% din toate microîntreprinderile sunt considerate potențial vulnerabile la impactul ETS2, deoarece utilizează combustibili fosili și s-ar putea confrunta cu dificultăți în a renova clădirea în care operează, a achiziționa vehiculul adecvat, iar cheltuielile cu energia în transport sau clădiri sunt semnificative.

În concluzie, deși ETS2 va aduce o creștere moderată a costurilor cu energia și transportul, efectele sociale pot fi atenuate prin implementarea măsurilor deja prevăzute în PNIESC, PNRR, Legea nr. 226/2021 și viitorul Plan Național Social pentru Climă. „Aceste instrumente urmăresc să asigure o tranziție justă, să prevină adâncirea sărăciei energetice și să sprijine România în atingerea obiectivului de neutralitate climatică în 2045”, precizează autorii documentului.

Componente și intervenții

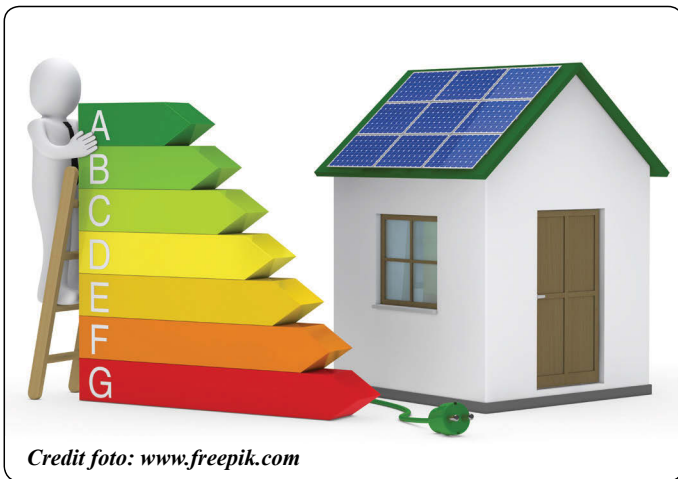
► Componenta 1 – Clădiri

Componenta vizează sprijinirea tranziției verzi, în special prin creșterea performanței energetice a fondului construit, prin renovarea și eficientizarea energetică a clădirilor multifamiliale și unifamiliale, modernizarea instalațiilor și utilizarea de tehnologii curate, precum pompe de căldură și panouri fotovoltaice. Alocarea totală estimată pentru *componenta 1 – Clădiri* este 3,439 miliarde euro, din care 2,57925 miliarde euro solicitați din FSC și 859,75 milioane euro contribuție națională.

Măsuri și investiții

11. Creșterea performanței energetice a clădirilor multifamiliale din zonele urbane prin măsuri de renovare termică și audituri energetice

Investiția are ca obiectiv realizarea de lucrări de eficiență energetică și audituri energetice pentru gospodăriile din clădiri multifamiliale din zonele urbane, în special urbanul mic și periurban, dependente de combustibili fosili și cel mai pro-

Credit foto: www.freepik.com

tabil afectate de sistemul ETS2, precum și pentru cele care se confruntă cu sărăcie energetică și depind de sisteme de încălzire centralizată și, în unele cazuri, biomasă. Investiția va viza renovarea energetică a clădirilor de apartamente indiferent de modalitatea de încălzire, dar prioritizând pe cele care se încălzesc cu gaze naturale. Clădirile de apartamente deja renovate energetic prin alte surse de finanțare nu vor fi vizate de investiție.

Investiția va fi operaționalizată prin apeluri de proiecte pentru renovarea energetică moderată sau aprofundată a clădirilor rezidențiale multifamiliale. Sprijinul financiar va fi acordat sub formă de grant în cadrul apelului de proiecte.

12. Sprijin financiar pentru instalarea pompelor de căldură, panouri fotovoltaice și capacități de stocare în clădiri rezidențiale multifamiliale

Scopul investiției este de a reduce dependența de gazele naturale pentru încălzire și de a încuraja gospodăriile să utilizeze soluții durabile, protejând astfel gospodăriile cu venituri reduse de volatilitatea prețurilor și de întreruperile în aprovizionare. Prin integrarea producției de energie regenerabilă cu încălzirea eficientă, măsura sporește autonomia energetică, asigurând accesul gospodăriilor vulnerabile la energie stabilă și la prețuri accesibile. Investiția sprijină decarbonizarea surselor de încălzire în zonele urbane prin instalarea de pompe de căldură în clădirile rezidențiale în mod prioritar dependente de sistemele individuale de încălzire pe gaz, dar și cu încălzire termică centralizată (CET) sau cu biomasă.

Investiția va fi operaționalizată prin apeluri de proiecte pentru instalarea pachetului complet: pompa de căldură, panouri fotovoltaice și baterie de stocare, în baza unui proiect tehnic care validează posibilitatea instalării unei astfel de soluții. Prin combinarea pompelor de căldură cu un sistem fotovoltaic și soluții de stocare, fiecare clădire poate capta și stoca cât mai multă energie regenerabilă, reducând dependența de rețea și protejând gospodăriile de volatilitatea pieței de energie și de variațiile prețurilor la gaze și electricitate.

13. Creșterea performanței energetice și decarbonizarea clădirilor unifamiliale pentru gospodăriile aflate în sărăcie energetică din mediul rural

Investiția are ca obiectiv realizarea de lucrări de eficiență energetică, audituri energetice și sisteme de decarbonizare (panouri fotovoltaice și baterii) pentru gospodăriile aflate în sărăcie energetică din clădiri unifamiliale din zonele rurale, abordând vulnerabilitatea gospodăriilor afectate de performanța energetică scăzută a clădirilor rezidențiale. Investiția va fi operaționalizată prin apeluri de proiecte pentru renovarea energetică moderată a clădirilor rezidențiale unifamiliale, care să atingă o creștere de minimum 30% a eficienței energetice

a imobilului, precum și echiparea clădirilor cu capacități de producție de 3 kW putere netă și stocare de minimum 5 kWh. Sprijinul financiar va fi acordat sub formă de grant în cadrul apelului de proiecte. Pentru a fi eligibile pentru finanțare, proiectele trebuie să garanteze un prag minim de economii de energie: renovările moderate trebuie să realizeze o reducere de cel puțin 30% a consumului de energie primară. Intervențiile eligibile includ: renovări moderate, sisteme fotovoltaice termice și capacitățile de stocare, audituri și certificate după realizarea intervențiilor.

14. Sprijin financiar pentru creșterea eficienței energetice și decarbonizarea clădirilor microîntreprinderilor vulnerabile

Investiția are caracter nou, deoarece introduce pentru prima dată o linie de finanțare exclusiv destinată microîntreprinderilor vulnerabile, dar se bazează pe arhitectura administrativă și procedurală a programelor existente de eficiență energetică. Investiția oferă sprijin microîntreprinderilor vulnerabile la efectele ETS2 care își desfășoară activitatea în clădiri inefficiente din punct de vedere energetic și utilizează cu precădere gazul pentru încălzirea spațiilor și a apei. Astfel, se urmărește ca microîntreprinderile vulnerabile să beneficieze de lucrările de renovare energetică, prin scăderea costurilor cu energia și îmbunătățirea condițiilor de funcționare, contribuind astfel la sustenabilitatea economică a acestora și la o eficiență energetică crescută.

► Componenta 2 – Transport

Componenta are ca obiectiv principal reducerea disparităților de mobilitate și creșterea accesibilității la servicii esențiale pentru grupurile vulnerabile, prin mobilitate integrată și soluții ecologice. Costul total estimat pentru această componentă este 3 867 478 987 euro.

Măsuri și investiții

Se are în vedere crearea cadrului instituțional și operațional pentru asigurarea unei mobilități integrate.

Măsura urmărește implementarea cadrului legal incident și operațional care facilitează dezvoltarea unor sisteme de mobilitate sustenabile și integrate, adaptate nevoilor cetățenilor, cu un accent deosebit pe grupurile vulnerabile. Măsura este formată din 3 componente: guvernanta locală și coordonarea națională (coordonare multi-nivel), digitalizarea infrastructurii de transport și mecanismele de subvenționare.

Scopul principal al măsurii constă în susținerea integrării diverselor moduri de transport (feroviar, rutier, naval), prin valorificarea infrastructurii și resurselor teritoriale disponibile, astfel încât să fie asigurată durabilitatea serviciilor într-un sistem echitabil, coerent și accesibil. Alături de extinderea rețelei clasice de transport public, aceasta va include și soluții inovatoare dedicate atât zonelor cu densitate redusă și acces deficitar, cât și persoanelor aflate în situații de vulnerabilitate, prin promovarea transportului *on-demand* (la cerere, n.r.).

11. Îmbunătățirea accesibilității transportului public către servicii esențiale

Investiția urmărește îmbunătățirea accesului la mijloacele de transport pentru persoanele vulnerabile din zonele defavorizate sau aflate în risc de sărăcie din perspectiva transporturilor către serviciile esențiale din mediul urban (spital, școală, locuri de muncă). Obiectivul investiției este de a îmbunătăți accesul populației vulnerabile la servicii esențiale prin crearea unui sistem de transport public local eficient și sustenabil.

Investiția va fi implementată prin intermediul unor ape-luri de proiecte destinate UAT-urilor aflate într-un risc ridicat

de sărăcie din perspectiva accesibilității și eficienței sistemului de transport. Astfel, investiția va consta în achiziția de mijloace de transport (ex. autobuze mici/ microbuze electrice și/sau cu emisii scăzute) care vor fi utilizate de către UAT-urile aflate în sărăcie în transporturi pentru a crea un serviciu public local de transport care să conecteze satele/comunele cu cele mai apropiate puncte (gări, noduri modale, orașe) pentru a avea acces la servicii esențiale (spital, școală, locuri de muncă).

Suplimentar, investiția prevede, pe lângă componenta dedicată dezvoltării serviciilor de transport durabil, introducerea unui mecanism de subvenționare/compensare destinat sprijinirii transportului public de călători pentru persoanele aflate în sărăcie din perspectiva transportului, pentru o perioadă de 3 ani.

12. Transport public regional, flexibil/la cerere cu servicii de transport existente sau noi

Obiectivul investiției este de a implementa soluții de mobilitate flexibile și accesibile pentru comunitățile izolate sau cu o conectivitate redusă la rețeaua de transport public tradițional, asigurându-se astfel accesul acestora la servicii esențiale precum educație, locuri de muncă și îngrijire medicală. Aceasta vizează utilizarea microbuzelor electrice/ cu emisii reduse și a vehiculelor speciale, care vor opera pe rute flexibile, planificate în funcție de cerere, iar conectivitatea acestora cu rețelele de transport existente va facilita deplasările rezidenților din zonele rurale și izolate. Acest sistem va garanta costuri accesibile și stabile pentru persoanele vulnerabile, cum ar fi vârstnicii, persoanele cu dizabilități și familiile monoparentale, contribuind astfel la reducerea disparităților de acces în transport.

13. Mobilitate durabilă și echitabilă pentru zonele defavorizate și marginalizate

Investițiile vor susține dezvoltarea unui sistem de transport accesibil, eficient și sustenabil, adaptat nevoilor comunităților vulnerabile. Planurile integrate de investiții vor fi elaborate la nivel local și vor avea o abordare diferențiată, în funcție de tipologia serviciilor de transport necesare în fiecare cluster funcțional – fie că este vorba de transport rutier, feroviar, naval sau *on-demand* – asigurând astfel adaptarea soluțiilor

la realitățile teritoriale și la gradul de accesibilitate al infrastructurii existente.

14. Instrumente financiare pentru vehicule cu emisii reduse sau zero destinate microîntreprinderilor vulnerabile

Investiția urmărește creșterea accesului la mobilitate durabilă și reducerea vulnerabilității economice a microîntreprinderilor din UAT-urile identificate ca fiind în sărăcie în transporturi, printr-un instrument financiar destinat exclusiv achiziției de vehicule cu emisii reduse/zero, astfel încât acestea să-și reducă costurile operaționale, să scadă emisiile de GES și să își mențină sau extindă activitatea economică în contextul creșterii costurilor de operare generate de ETS2.

Investiția propusă se adresează microîntreprinderilor vulnerabile, cele mai afectate de ETS2 care activează în sectoare dependente de transport, precum transportul rutier de mărfuri, transportul de pasageri pe distanțe lungi, serviciile de taxi și construcțiile de clădiri rezidențiale și nerezidențiale.

15. Programul Național de leasing social pentru vehicule electrice

Obiectivul general al investiției este de a facilita tranziția către o mobilitate curată și accesibilă pentru gospodăriile

vulnerabile la impactul extinderii schemei ETS2, contribuind totodată la obiectivele de decarbonizare ale României în sectorul transporturilor, prin crearea unui mecanism de leasing social care să reducă dependența de combustibili fosili și să ofere o alternativă economică, sigură și sustenabilă de transport. Investiția reprezintă o măsură nouă în context național inspirată din modelul francez de leasing social pentru mobilitate electrică, dar adaptată condițiilor specifice pieței și cadrului legislativ din România. Investiția va permite tranziția treptată a gospodăriilor vulnerabile de la vehicule vechi, pe combustibili fosili, la vehicule electrice cu emisii zero, contribuind astfel la reducerea presiunii financiare asupra bugetelor familiale și la scăderea dependenței de carburanți convenționali.

Programul propune crearea unui sistem național de leasing social subvenționat pentru vehicule electrice (BEV), produs în UE, destinat gospodăriilor vulnerabile din perspectiva transporturilor cu venituri medii.

Beneficiarii direcți sunt gospodăriile vulnerabile la sărăcie în transporturi, cu venituri medii, care îndeplinesc următoarele condiții cumulative: domiciliul în localități unde transportul public este inexistent sau neregulat; distanța mai mare de 10 km față de servicii esențiale; cheltuieli de transport care depășesc 10% din venitul disponibil; cu capacitate financiară de a susține plata ratei de leasing.

► Componenta 3 – Sprijin direct pentru venit

Obiectivul componentei este asigurarea unei tranziții juste prin reducerea impactului social al implementării ETS2 asupra gospodăriilor vulnerabile, care se confruntă cu costuri disproporționate ale consumului de combustibili fosili. Componenta urmărește furnizarea unui sprijin direct pentru a reduce potențialul de creștere a fenomenului de sărăcie energetică în România, menit să compenseze parțial povara financiară generată de creșterea prețurilor la energie, să protejeze nivelul de trai al persoanelor cu venituri reduse care folosesc combustibili fosili pentru încălzirea locuinței/ încălzirea apei calde și să sprijine menținerea coeziunii sociale.

Măsura propusă oferă sprijin direct pentru consumul individual de gaze naturale al gospodăriilor vulnerabile (nu se aplică sistemelor centralizate), calibrat pe impactul ETS2 și pe sezonabilitatea accentuată a încălzirii. Începând cu 2027, pe o perioadă de trei ani, prin această măsură se va oferi un sprijin financiar în valoare de 500 de lei (5 luni x 100 lei) plătit într-o singură tranșă care cumulează cele cinci luni ale sezonului rece (noiembrie – martie), pentru gospodăriile afectate de operaționalizarea ETS2 după intrarea în vigoare a sistemului (742 000 de gospodării) care au POD/contract activ de gaze. După finalizarea lucrărilor de eficientizare energetică, gospo-

Credit foto: www.pixabay.com

dăria nu va mai fi eligibilă pentru sprijin direct pe venit. Măsura este orientată către nucleele urbane, fără a exclude gospodăriile din mediul rural dependente de combustibili fosili pentru încălzirea locuinței, unde schimbarea combustibilului este dificilă și improbabilă. ■

Circa două treimi dintre companiile globale susțin că dispun de planuri de acțiune sustenabilă

Multe dintre cele mai mari companii din lume nu dispun de planuri de tranziție climatică suficient de solide pentru a sprijini eforturile globale de limitare a creșterii temperaturilor și, deși se înregistrează unele progrese, este nevoie de măsuri suplimentare pentru a contracara cele mai mari riscuri de mediu, potrivit celui mai recent raport [EY Global Climate Action Barometer](#). Raportul analizează opiniile a peste 850 de companii din 50 de țări și 13 sectoare, care au fost identificate ca fiind lideri în domeniul acțiunilor climatice, și examinează modul în care acestea iau măsuri pentru atingerea obiectivelor climatice esențiale și dacă declară aceste măsuri în rapoartele climatice. Documentul analizează pașii întreprinși și domeniile în care companiile se confruntă cu lacune.

Rezultatele arată că, deși două treimi dintre companii (64%) au planuri de tranziție către emisii net zero, iar una din zece (12%) a făcut progrese semnificative în elaborarea sau publicarea acestora, există lacune care riscă să submineze aceste progrese.

Mai puțin de jumătate dintre organizații (48%) și-au stabilit obiective în conformitate cu recomandările științifice privind atenuarea celor mai grave efecte ale încălzirii globale.

În plus, dintre companiile care au obiective de emisii net zero, aproape două treimi (63%) se bazează pe credite pentru emisii de carbon, ceea ce înseamnă că doar își compensează emisiile în loc să reducă efectiv nivelul acestora. Gradul de utilizare a creditelor pentru emisii de carbon este deosebit de ridicat în sectorul serviciilor financiare (78%) și al transporturilor (69%), care întâmpină dificultăți în procesul de de-

carbonizare.

Raportul *EY Global Climate Action 2025* evidențiază atât progresele, cât și provocările persistente în acțiunea climatică a companiilor. Potrivit autorilor analizei, deși multe companii de top fac progrese, rămân lacune semnificative în ceea ce privește angajamentele, transparența și guver-

Credit foto: [www.freepik.com](#)

nanța. Anii recenti au fost cei mai calduși înregistrați, iar obiectivul de a limita creșterea temperaturii globale la sub 1,5°C devine din ce în ce mai greu de realizat. „Alarmant, doar jumătate dintre cele 850 de companii analizate au stabilit obiective aliniate cu îndrumările științifice pentru a atenua încălzirea globală, iar două treimi se bazează pe compensarea emisiilor în loc să își decarbonizeze cu adevărat operațiunile. În plus, deși majoritatea organizațiilor au evaluat riscurile de tranziție și riscurile climatice fizice pentru 2025, mai puțin de 20% au raportat impactul financiar al acestor riscuri”, a declarat Massimo Bettanin, Partener, Schimbări Climatice și Servicii de Sustenabilitate la EY România.

Cercetarea a relevat că o treime dintre companiile intervievate (34%) și-au reformulat obiectivele climatice pentru a ține

cont de factori precum reducerea finanțării sau incertitudinile legislative, iar peste două cincimi dintre aceste reformulări (44%) au avut drept rezultat fie obiective mai puțin ambițioase, fie extinderea calendarului de implementare.

Potrivit studiului, cele mai multe companii (68%) au evaluat atât riscurile de tranziție, cât și riscurile fizice cu care se confruntă din cauza schimbărilor climatice, adică riscurile legate de procesul de decarbonizare și cele generate direct de evenimentele asociate cu schimbările climatice. Cu toate acestea, mai puțin de o cincime (17%) raportează impactul financiar al acestor riscuri, ceea ce face ca expunerea lor la schimbările climatice să nu fie clară sau cuantificabilă.

Cele mai multe companii de top participante la studiu (92%) au declarat că au analizat în detaliu impactul probabil al riscurilor fizice asupra operațiunilor lor, dar doar două cincimi (44%) au indicat că au implementat măsuri care le vor ajuta să se adapteze pentru a gestiona aceste riscuri.

◆ **Inacțiunea în privința riscurilor climatice ar putea costa companiile până la 15% din veniturile anuale**

Cercetarea mai indică și o lipsă de guvernanta eficientă în multe organizații, ceea ce ar putea submina eforturile de combatere a schimbărilor climatice. De exemplu, în doar 8% dintre companii consiliul de administrație are activități de supraveghere

în privința alocării capitalului, 21% în privința stabilirii obiectivelor și numai 41% în privința monitorizării progreselor.

O analiză separată realizată de EY, în completarea constatărilor acestui studiu, evidențiază costul lipsei de acțiune pentru companii. Aceasta a arătat că acele organizații care nu abordează riscurile asociate cu schimbările climatice ar putea pierde până la 15% din veniturile anuale.

Studiul *EY Global Climate Action Barometer* oferă o analiză anuală asupra raportărilor efectuate de organizații cu privire la riscurile climatice, cu scopul de a urmări progresele acestora în raport cu obiectivele climatice. Această evaluare oferă nu numai companiilor, ci și actorilor interesați externi de toate tipurile (precum autorități de reglementare naționale, instituții financiare și investitori), o imagine a situației actuale în domeniul raportării climatice la nivel global și al planificării tranziției.

Prima ediție a studiului (denumit atunci *EY Global Climate Risk Barometer*) a fost publicată în decembrie 2018. Ediția din acest an reprezintă un studiu mai specific, cu accent pe 857 de companii din 50 de țări și 13 sectoare. Echipele EY au analizat raportările acestor companii pentru a evalua nivelul măsurilor întreprinse în domenii cheie, constând în decarbonizare, atenuarea riscurilor, stabilirea obiectivelor și utilizarea creditelor pentru emisii de carbon. În comparație cu edițiile anterioare, acest studiu oferă o analiză mai aprofundată a progreselor companiilor în materie de acțiune climatică, planificare a tranziției și adaptare la riscurile climatice. De asemenea, evidențiază atât progresele solide înregistrate, cât și domeniile în care sunt necesare îmbunătățiri suplimentare. ■

UPT a lansat proiectul strategic ECO NEXUS – soluții tehnologice inovative pentru circularitate și simbioză urbană și industrială

Sala Senatului Universității Politehnice Timișoara a găzduit, zilele trecute, lansarea oficială a proiectului „Soluții tehnologice inovative de circularitate și simbioză urbană și industrială în nexus apă-ener-

Sursa foto: [www.upt.ro](#)

gie-materiale-fertilizanti (ECO NEXUS)”, unul dintre cele mai ambițioase demersuri naționale din domeniul economiei circulare. Potrivit unui comunicat al instituției de învățământ superior, evenimentul a reunit cadre didactice, cercetători, academicieni, reprezentanți ai autorităților locale și centrale, parteneri din industrie și specialiști în tehnologii emergente – un semnal puternic privind rolul pe care UPT îl joacă în ecosistemul românesc de cercetare și inovare.

Proiectul are o valoare totală de 45 472 624,79 lei, din care 29 516 569,77 lei reprezintă finanțare nerambursabilă prin FEDR. „Prin amploare, impact și complexitate, ECO NEXUS se conturează ca un pilon strategic în tranziția României către o economie circulară sustenabilă”, se menționează în comunicat.

În cadrul prezentației sale, prof. univ. dr. ing. Larisa Ivașcu, managerul proiectului, prorector al UPT, a detaliat componentele principale ale ECO NEXUS, un program de cercetare-dezvoltare și inovare ce abordează integrat provocările actuale din domeniul gestionării resurselor. Proiectul urmărește realizarea și transferul la scară industrială (TRL 8) a unei stații-pilot modulare containerizate (SPC), care va integra: procese electrochimice avansate de electrodozare (ED) utilizând deșeuri industriale (Fe, Al, Mg), tehnologii de filtrare electrochimică (FE), sisteme de producere a energiei regenerabile (celule solare, pile de combustie), procese de ozonizare de înaltă eficiență, com-

ponente digitale bazate pe Digital Twin și inteligență artificială pentru monitorizarea, optimizarea și controlul proceselor.

Obiectivul general este de a dezvolta soluții aplicabile în mediul urban și industrial, capabile să reducă consumul de resurse, să valorifice deșeurile și să susțină tranziția către o economie circulară reală și funcțională.

Proiectul este implementat de un consorțiu solid, ce reunește expertiză academică și industrială: Universitatea Politehnica Timișoara (coordonator), Academia Română – Filiala Timișoara, INC EMC Timișoara, SC Datcomp SRL, SC Datronic SRL, SC Grimet Construct SRL, SC Ozonfix SRL. „Această colaborare public-privată permite transferul eficient al rezultatelor științifice către mediul industrial, precum și testarea reală de soluții inovative în infrastructuri aplicate”, precizează reprezentanții UPT.

Prima conferință științifică dedicată proiectului a inclus intervenții ale unor personalități din cercetare și industrie: acad. Ladislau Vekas (Academia Româ-

nă, Filiala Timișoara), CS I dr. ing. Ionel Balcu (INC EMC Timișoara). Seria prezentărilor tehnice a adus în discuție teme de actualitate precum: soluții de management circular al apei pentru zonele rurale, procese electrochimice avansate pentru epurarea apelor uzate (prof. univ. dr. ing. Florica Manea, UPT), generarea de ozon prin tehnologii românești, bioenergie și stocare de carbon prin conversia deșeurilor, rolul senzorilor în eficientizarea energetică. Evenimentul s-a încheiat cu vizite

Sursa foto: [www.upt.ro](#)

aplicate în laboratoarele de cercetare ale UPT, ARFT, IMCEC și ISIM, precum și la stația de apă de la Sacoșu Turcesc, consolidând dialogul dintre cercetare și mediul de afaceri. ■

Demersuri la nivelul UE pentru crearea locurilor de muncă de înaltă calitate adaptate exigențelor viitorului în Europa

Comisia Europeană (CE) a prezentat [Foaia de parcurs privind locurile de muncă de calitate](#), un angajament ferm de a îmbunătăți calitatea locurilor de muncă și de a crea locuri de muncă de înaltă calitate și adaptate exigențelor viitorului în Europa. De asemenea, CE [a lansat o primă etapă a consultării](#) cu privire la viitoarea **Lege privind locurile de muncă de calitate**, o nouă propunere legislativă menită să asigure drepturile lucrătorilor, ținând totodată pasul cu schimbările tehnologice, economice și societale, a anunțat Executivul comunitar, într-un comunicat.

Credit foto: [www.freepik.com](#)

„Salariile adecvate și locurile de muncă de calitate sunt esențiale pentru a stimula productivitatea, a consolida competitivitatea Europei și a proteja împotriva sărăciei persoanelor încadrate în muncă. Deși calitatea locurilor de muncă în UE este, în general, ridicată, lucrătorii continuă să resimtă impactul crizelor globale și al creșterii costurilor vieții. În același timp, întreprinderile se confruntă cu un deficit de forță de muncă și de competențe, depunând în același timp eforturi pentru a rămâne competitive într-un mediu global aflat în schimbare rapidă”, se menționează în comunicat.

CE a stabilit și o definiție a „locurilor

de muncă de calitate”. „În general, locurile de muncă de calitate oferă o remunerație echitabilă, condiții de muncă sigure și sănătoase, protecție împotriva stresului și a altor riscuri la locul de muncă, siguranța locului de muncă, echilibrul dintre viața profesională și cea privată, egalitatea de gen, accesul la competențe, formare și dezvoltarea carierei, o protecție socială solidă, precum și o acoperire a negocierilor colective. Locurile de muncă de calitate sunt esențiale pentru **bunăstarea oamenilor** și pentru o **Europă socială puternică și competitivă**. Lucrătorii cu locuri de muncă de calitate stimulează inovarea, contribuind la creșterea productivității. Locurile de muncă de calitate **aduc beneficii și întreprinderilor**, sprijinind inovarea și ajutând angajatorii să atragă și să păstreze talentele”, precizează Executivul comunitar.

Foaia de parcurs se axează pe domeniile în care acțiunea UE poate aduce cea mai mare schimbare: ▪ crearea și menținerea unor locuri de muncă de calitate în întreaga UE; ▪ asigurarea echității și a modernizării în lumea muncii; ▪ sprijinirea lucrătorilor și a angajatorilor în tranziția verde, digitală și demografică; ▪ consolidarea dialogului social și a negocierilor colective; ▪ asigurarea accesului efectiv la drepturi, la servicii publice de calitate și la investiții adecvate.

Foaia de parcurs a fost elaborată pe baza unor consultări ample cu sindicatele și organizațiile patronale europene și naționale („partenerii sociali”) – reprezentând peste 45 de milioane de lucrători și 15 milioane de întreprinderi din UE –, mobilizând aproximativ 200 de organizații din întreaga UE. La nivelul UE, toți cei 88 de parte-

neri sociali europeni recunoscuți au participat la reuniuni specifice, la Comitetul pentru dialog social intersectorial și la 44 de comitete de dialog social sectorial din UE. De asemenea, au fost organizate consultări naționale în toate cele 27 de state membre.

Credit foto: [www.freepik.com](#)

După cum a anunțat președinta CE, Ursula von der Leyen, în *discursul său privind starea UE pentru 2025* și în *programul de lucru al Comisiei pentru 2026*, Comisia va propune în 2026 o **lege privind locurile de muncă de calitate**. Noua lege va moderniza și va completa normele minime existente ale UE privind protecția lucrătorilor, asigurând un echilibru atent între protejarea lucrătorilor și sprijinirea competitivității, în special pentru întreprinderile mici. De asemenea, va respecta diversitatea sistemelor naționale și autonomia partenerilor sociali.

Prima etapă a consultării vizează opiniile partenerilor sociali cu privire la direcția acțiunii UE de îmbunătățire a calității locurilor de muncă. Consultarea evidențiază mai multe domenii pe care le-ar putea acoperi o viitoare lege, inclusiv:

▪ **Gestionarea algoritmică și inteligența artificială (AI) la locul de muncă** – instrumentele digitale sunt acum esen-

țiale pentru viața profesională. Inteligența artificială poate economisi timp și crește productivitatea. Cu toate acestea, 84% dintre europeni consideră că aceste tehnologii trebuie gestionate cu atenție la locul de muncă;

▪ **Securitatea și sănătatea în muncă** – noile tehnologii și echipamentele digitale mobile au transformat locurile de muncă și au extins munca la distanță. Riscurile psihosociale și ergonomice la locul de muncă au crescut, subliniind necesitatea de a actualiza normele UE privind securitatea și sănătatea în muncă;

▪ **Subcontractare** – subcontractarea ajută întreprinderile să aibă acces la expertiză și să inoveze. Cu toate acestea, ea poate duce, de asemenea, la practici abuzive și la o respectare necorespunzătoare a reglementărilor în materie de muncă, sănătate și siguranță, în special în lanțurile de subcontractare lungi și complexe;

▪ **Tranziția justă** – tranziția verde și cea digitală determină întreprinderile din întreaga UE să se restructureze, creând provocări majore atât pentru lucrători, cât și pentru angajatori;

▪ **Asigurarea respectării normelor și rolul partenerilor sociali** – o aplicare riguroasă este esențială pentru ca lucrătorii să beneficieze de drepturile lor. Problemele persistente, cum ar fi munca nedeclarată și conformitatea slabă, subminează calitatea locurilor de muncă și concurența loială.

Această nouă consultare va completa [consultarea privind dreptul de a se deconecta și munca la distanță](#), finalizată în octombrie 2025. Prima etapă a consultării partenerilor sociali cu privire la viitoarea **Lege privind locurile de muncă de calitate** se va desfășura până la 29 ianuarie 2026. ■

A fost adoptată Strategia Națională privind Inovarea în Sectorul Public 2026 – 2030

Guvernul a aprobat, printr-o Hotărâre, *Strategia Națională privind Inovarea în Sectorul Public 2026 – 2030*, document strategic elaborat în contextul angajamentelor asumate de România privind modernizarea administrației publice, consolidarea capacității instituționale și alinierea la standardele Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și ale Uniunii Europene. De asemenea – se menționează într-un comunicat al Guvernului – este aranjament operațional în îndeplinirea reformelor din cadrul PNRR, Jalonul 405 – Operaționalizarea unei platforme IT pentru monitorizarea inovării în administrația publică, prevăzut la capitolul 14, în cadrul Reformei 1: Îmbunătățirea predictibilității și a eficienței proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterii calității consultărilor, aflat în responsabilitatea Secretariatului General al Guvernului.

„Necesitatea adoptării Strategiei derivă din evaluările recente privind capacitatea de inovare a administrației publice, realizate de OCDE în anul 2023, care au evidențiat provocări majore referitoare la: rigiditatea proceselor administrative, colaborare inter-instituțională redusă, lipsa competențelor specializate, sprijin limitat pentru proiec-

te-pilot și absența unui cadru strategic unitar în domeniul inovării publice”, se menționează în comunicat.

Credit foto: [www.freepik.com](#)

Declarația OCDE privind inovarea în sectorul public definește inovarea ca fiind „implementarea a ceva nou sau inedit într-un context specific pentru a obține impact”. Inovarea în sectorul public poate îmbrăca diferite forme, în funcție de obiectivele, resursele și provocările unui anumit context.

Strategia propune un set de măsuri integrate, structurate pe trei piloni principali:

- Crearea unei culturi a inovării în administrația publică, prin elaborarea de standarde și ghiduri metodologice, creșterea nivelului de conștientizare și instituirea unor mecanisme de recunoaștere publică a inițiativelor inovatoare;
- Creșterea capacității de inovare a

instituțiilor publice, prin dezvoltarea competențelor funcționarilor, pilotarea de soluții inovatoare, operaționalizarea unei platforme digitale dedicate inovării în sectorul public și instituirea unei linii bugetare dedicate;

• Asigurarea guvernantei colaborative a proceselor de inovare, prin consolidarea rolului SGG, dezvoltarea de structuri de tip helix cvadruplu, crearea unui model operațional pentru Laboratorul de Inovare și valorificarea sinergiilor cu alte strategii naționale (date deschise, digitalizare, inteligență artificială).

Adoptarea *Strategiei Naționale privind Inovarea în Sectorul Public 2026 – 2030* este necesară pentru a asigura: ▪ creșterea eficienței administrative prin utilizarea metodelor moderne de lucru; ▪ îmbunătățirea calității serviciilor publice și a relației cu cetățeanul; ▪ consolidarea capacității instituțiilor de a răspunde rapid provocărilor sociale, economice și tehnologice; ▪ întărirea cadrului strategic pentru integrarea României în OCDE; ▪ dezvoltarea unui ecosistem de inovare publică la nivel național.

Impactul așteptat al *Strategiei* se va manifesta pe mai multe planuri: ▪ *la nivel*

individual: cetățenii vor beneficia de servicii publice mai bune, orientate către individ, mai rapide și mai eficiente, cu un grad mai ridicat de satisfacție și de încredere; ▪ *la nivel organizațional*: instituțiile și autoritățile publice vor funcționa mai eficient și vor fi mai flexibile și mai adaptative la schimbările din societate; ▪ *la nivel societal*: România va deveni o țară mai competitivă, mai inovatoare și mai prosperă, cu un grad mai ridicat de sustenabilitate al administrației publice.

Implementarea *Strategiei* va fi coordonată de Secretariatul General al Guvernului

Credit foto: [www.freepik.com](#)

(SGG), prin Serviciul pentru Aderarea la OCDE și Inovare în Sectorul Public și Laboratorul de Inovare, în colaborare cu instituțiile partenere menționate, iar monitorizarea se va realiza anual. ■

• **Biblioteca Academiei Române a lansat biblioteca digitală „e-Acad”.** Biblioteca Academiei Române a lansat, la începutul lunii decembrie a.c., biblioteca sa digitală, prin care cititorii pot explora cu ușurință, de oriunde și oricând, valoroase documente de patrimoniu din domenii și din epoci istorice diverse, relevante pentru evoluția culturii, artei și științei românești și universale. Potrivit unui comunicat al Academiei Române, platforma este un proiect în dezvoltare, în această etapă oferind acces la o selecție de publicații periodice din anii 1837 – 1950, digitizate în format pdf. Periodicele sunt structurate pe domenii de interes precum cultură-artă-civilizație; economie; educație-filosofie-etică; interbelic; istorie-politică-diplomație etc., fiecare titlu de ziar sau revistă reprezentând o colecție digitală care cuprinde toate numerele digitizate ale periodicului. Platforma *e-Acad* permite, astfel, consultarea atât a unor titluri cu largă circulație, dar mai ales a unor publicații rare, mai puțin accesibile până acum sau care puteau fi consultate doar în sala de lectură. În interiorul fiecărei colecții pot fi efectuate căutări rapide și căutări avansate și se pot face sortare și filtrare după an, număr sau subiecte. „Proiectul va continua cu adăugarea unor resurse din ce în ce mai diverse, incluzând noi serii de periodice, cărți rare, manuscrise, fotografii și alte colecții speciale. Prin *e-Acad* o parte a patrimoniului Bibliotecii Academiei Române este disponibil acum online pentru documentare și cercetare. Amintim că Biblioteca Academiei Române are contribuții semn-

Credit foto: www.freepik.com

nificative atât la biblioteca digitală a Bucureștilor, *Digibuc*, cât și la biblioteca digitală a țărilor din Uniunea Europeană, *Europeana*“, se menționează în comunicat. Biblioteca digitală a Academiei Române este disponibilă la adresa: <https://e-acad.biblacad.ro/opac/searchnew>. ■

• **Ghid de bună practică pentru dezvoltarea de infrastructuri verzi-albastre în România.** Comisia Europeană, prin intermediul Direcției Generale Politică Regională și Urbană, a finalizat și publicat *Ghidul de bună practică pentru dezvoltarea de infrastructuri verzi-albastre în România*. Potrivit unui anunț publicat pe portalul *Oportunități de finanțare UE*, documentul oferă o privire de ansamblu asupra direcțiilor strategice și principiilor esențiale privind dezvoltarea infrastructurilor verzi-albastre, oferă un cadru unitar și principii esențiale pentru amenajările urbane, acesta cuprinzând informații-cheie necesare pentru înțelegerea rapidă a modului în care aceste investiții pot transforma localitățile în spații mai reziliente, mai sănătoase și mai atractive pentru comunitate. Ghidul permite identificarea priorităților și a mecanismelor prin care administrațiile locale pot integra soluții verzi în procesele de planificare urbană, în concordanță cu cerințele legislative și cu obiectivele europene privind protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice. ■

Viitorul ca spațiu editabil, tema centrală a expoziției New Tab, din holul Facultății de Mecanică a UPT

Holul Facultății de Mecanică a Universității Politehnica Timișoara (UPT) s-a transformat, începând din 27 noiembrie 2025, într-un spațiu de dialog între tehnologie și artă contemporană,

odată cu vernisajul expoziției *New Tab*, un proiect al Centrului *MV Sci-Art* realizat în parteneriat cu UPT. „Evenimentul, găzduit în unul dintre spațiile cu cel mai intens flux studentesc ale campusului, a propus publicului o reconfigurare a modului în care privim începuturile – acele momente de ruptură, imaginație și explorare care deschid posibilitatea unor noi lumi. Expoziția reunește lucrări semnate de Floriana Căndea, Grupul de niciunde, 13m10j (Marius Jurca), kinema ikon și Sabina Suru, nume reprezentative pentru scena actuală de artă contemporană“, se menționează într-un comunicat al instituției de

învățământ superior.

În deschiderea vernisajului, Mirela Vlăduți, director al Centrului *MV Sci-Art* și coordonator al proiectului, a subliniat rolul fundamental pe care astfel de intervenții îl au în viața unei universități tehnice: „Într-un spațiu în care studenții se formează pentru domenii ingineresti, am dorit să aducem arta contemporană aproape de ei, să le provocăm o reacție, o întrebare, o curiozitate. Artă poate deschide uși către un alt tip de înțelegere și poate stimula imaginația tehnică într-un mod unic.“

La rândul său, prof. univ. dr. ing. Dragoș Uțu, decanul Facultății de Mecanică, a evidențiat deschiderea UPT spre colaborări interdisciplinare și spre integrarea artelor în spațiile sale academice: „Holul Facultății de Mecanică a fost recent renovat și este traversat zilnic de sute de studenți. Expoziția *New Tab* îl transformă dintr-un simplu spațiu de trecere într-un loc de întâlnire cu idei, cu creativitate și cu noi perspective asupra viitorului.“

♦ New Tab – un laborator pentru viitor

Expoziția propune o reflecție asupra modului în care tehnologia, arta și gândirea speculativă pot redesena relația noastră cu viitorul. „Lucrările celor cinci artiști explorează teme precum transformarea și stratificarea realităților, memo-

ria tehnologică, corporalitatea augmentată, imaginarul colectiv și arhitecturile sale, limitele percepției vizuale și sonore. Privită ca un spațiu al reconfigurării continue, *New Tab* invită vizitatorii să descopere viitorul ca un teritoriu editabil și să reflecteze asupra felului în care se construiesc – și se rescriu – narațiunile despre lume. Curatoriata într-o manieră care privilegiază dialogul între practici artistice și instrumente tehnologice, expoziția aduce împreună materialități sensibile, imagini în mișcare, medii imersive și cercetări asupra datelor și a lumilor emergente. Prin colaborarea cu Centrul *MV Sci-Art* și prin găzduirea expoziției

Credit foto: Facebook /UPT

New Tab, UPT își continuă direcția de a integra arta și tehnologia într-un dialog fertil. În ultimii ani, UPT a devenit un reper pentru proiecte artistice, culturale și interdisciplinare, reafirmând rolul pe care arta îl poate avea în stimularea creativității tehnice și a gândirii critice a studenților“, subliniază reprezentanții UPT, în comunicat.

Expoziția *New Tab* poate fi vizitată până la data de 19 ianuarie 2026, de luni până vineri, între orele 10:00 – 18:00. ■

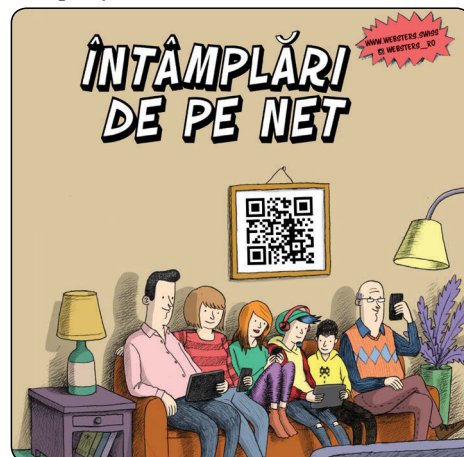
DNSC: S-a lansat volumul 4 al benzilor desenate „The Websters – Întâmplări din viața digitală”; se urmărește promovarea unor comportamente sigure în utilizarea tehnologiei

Ambasada Elveției, Directoratul Național de Securitate Cibernetică (DNSC), Poliția Română și Asociația Română a Băncilor (ARB) au anunțat apariția volumului 4 al benzilor desenate „*The Websters – Întâmplări din viața digitală*“, în limba română, destinat copiilor, adolescenților și familiilor acestora. Potrivit unui comunicat al DNSC, seria *Websters* urmărește familiarizarea publicului tânăr cu riscurile din mediul online și promovarea unor comportamente sigure în utilizarea tehnologiei.

Această nouă ediție se înscrie în campania națională de educație digitală și de securitate cibernetică #*SiguranțaOnline*, derulată de DNSC, Poliția Română și ARB, o inițiativă dedicată educării utilizatorilor cu privire la evitarea principalelor amenințări din mediul online, dar și prevenirii fraudelor și abuzurilor digitale.

Cele trei volume anterioare, lansate succesiv până în 2023, s-au bucurat de un interes semnificativ din partea publicului, fiind utilizate ca resurse edu-

caționale în școli, familie și campanii naționale de conștientizare. Acest succes confirmă nevoia constantă de materiale educative moderne, accesibile și adaptate realităților digitale cu care se confruntă copiii și familiile lor.

Volumul 4 continuă în aceeași direcție, aducând 12 povești noi care abordează teme precum protecția datelor personale, manipularea prin imagini și

deepfake-uri, cyberbullying-ul, capcanele rețelelor sociale sau riscurile din jocurile online.

Ilustrațiile prietenoase și tonul accesibil transformă informația complexă în povești ușor de înțeles, care pot sprijini dialogul dintre copii, părinți și cadre didactice.

Seria „*The Websters – Întâmplări din viața digitală*“ beneficiază de expertiza în materie de securitate cibernetică a instituțiilor specializate din Elveția și este publicată în limba română cu sprijinul Oficiului Federal Elvețian de Comunicații, al Ambasadei Elveției la București, al Centrului de training Swiss WebAcademy din Sibiu, al Directoratului Național de Securitate Cibernetică, al Poliției Române, al Ministerului Educației și Cercetării, al Women4Cyber România, al Camerei de Comerț Elveția-România și al Swiss Sponsors' Fund.

Versiunea în limba română poate fi accesată și descărcată gratuit pe site-ul <https://sigurantaonline.ro/povesti/>. ■

Din vârful peniței

Sfat

Amice, de la mine ia aminte,
În lumea nestatornică și dură,
Mai bun e un dușman care te-njură,
Decât prietenul... care te minte!

Viorel Martin

UNIVERS INGINERESC

ISSN 1223-0294

Adresa: Calea Victoriei nr. 118,

sector 1, București, 010093

Telefon: + 4021 316 89 93

Fax: + 4021 312 55 31

http://www.agir.ro

e-mail: univers.ingineresc@agir.ro

Colegiul director:

• Prof. univ. dr. ing. Corneliu Berbente

• Prof. univ. asoc. dr. ing. dipl.

DHC Mihai Mihăiță

• Prof. univ. dr. ing. dipl. DHC

Gheorghe Manolea

• Prof. univ. dr. ing. DHC Florin

Teodor Tănăsescu

Redacția:

– Redactor-șef: Ing. Alexandra Rizea

– Editorialist: Dr. ec. Teodor Brateș

– Colaboratori:

• Prof. univ. dr. ing. Alexandru Marin

• Prof. univ. dr. ing. Dumitru Mnerie

• Dr. ing. Amuliu Proca

• Prof. univ. dr. habil. ing. Eur Ing Ionel Starețu

Grafică și dtp:

Mihai Găzdaru

„Univers ingineresc”
apare din anul 1990